

CRÍTICA

David Bueno

Drogues i poemes directes a vena

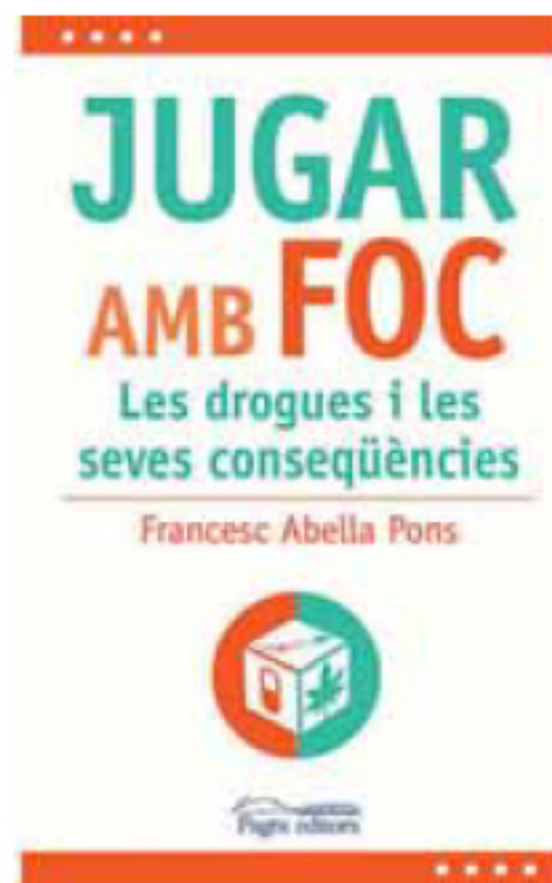
“Pels carrerons de les venes / sal / o sucre / o alcohol / o nicotina / o un stop.” Putes i consentits, d'Antonina Canyelles (2011).

Les drogues han estat presents des de temps immemorials. Fa 5.000 anys els mesopotamis feien servir opi, que anomenaven “planta de la joia”, amb finalitats recreatives. També hi ha papirs que parlen dels seus efectes i dels de les begudes alcohòliques, i a l'Amèrica precolombina usaven coca, fongs psicòtics i peiot en rituals religiosos, per provocar visions ultraterrenals. Inhalades, fumades, begudes, menjades o injectades directes en vena, totes les drogues actuen sobre el cervell i li provoquen alteracions que poden ser greus, les quals sovint afecten la personalitat i les capacitats cognitives, i poden arribar a ser permanents. “Pels carrerons de les venes”, ens recorda la poeta mallorquina Antonina Canyelles, que al proppassat abril va guanyar el premi Jaume Fus-

ter de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana.

Segons l'*Informe anual sobre addiccions del 2023* de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, les dades de consum habitual o esporàdic de drogues, especialment alcohol, cànnabis entre els joves, i psicofàrmacs i cocaïna, són esfereïdores, especialment si tenim en compte els efectes que tenen, també sobre l'entorn social dels consumidors. Consumir drogues és, literalment, jugar amb foc.

Jugar amb foc. Les drogues i les seves conseqüències, del psicòleg clínic Francesc Abella i Pons, ens ofereix una reflexió profunda i àmplia sobre les drogues a través de les grans preguntes que la humanitat s'ha fet en el decurs de la història, i que sovint l'han portada a consumir-ne: el patiment, el dolor, l'agressivitat, l'autodestrucció, el plaer, els sentiments, la bogeria, les emocions, la pèrdua de consciència i la catarsi. Ens convida a fer un recorregut per l'univers de les drogues, des dels usos rituals

Jugar amb foc

■ **Autor:** Francesc Abella Pons

■ **Editorial:** Pagès Editors (2024)

■ **Pàgines:** 248

o lúdics fins al consum massiu actual de psicofàrmacs.

Sense prejudicar les persones que en consumeixen, Abella mi-

Art de frontera

■ **Autor:** Jordi Prenafeta

■ **Editorial:** Àgora Literària de Ponent (2023)

■ **Pàgines:** 183

ra de treure'n l'entrellat i comprendre les causes que ens porten a consumir-ne per afrontar els reptes diaris, sense defugir el

patiment i el dolor de qui entra en l'addicció. Un llibre que, com es diu dels poemes de Canyelles, va *directe a vena*, en aquest cas per proporcionar-nos la comprensió necessària per poder fer “un stop”. I trencar així la frontera.

També ultrapassa fronteres, i a mi m'ha anat directe al cervell, el darrer llibre del poeta visual Jordi Prenafeta, *Art de frontera*, on ens parla, en un llenguatge poètic multidisciplinari, tant de les fronteres geogràfiques i administratives com de les fronteres mentals, que tan sovint ens posem nosaltres mateixos i que ens impedeixen avançar. O que ens empenyen a consumir drogues, per defugir la realitat. És una metàfora potent sobre la por de l'alteritat i una crítica als límits, els prejudicis i els obstacles que el sistema ens imposa per evitar que es desenvolupi una societat més justa i igualitària. La poesia com a addicció enriquidora i potenciadora de la nostra ment, als antípodes de les drogues.